

نقش ابعاد منش ورزشی در پیش‌بینی موفقیت ورزشی ورزشکاران رشته بهکاپ

محمد جواد برزگر^{۱*}، فاطمه اصغری^۲، دکتر عباس خدایاری^۳، محمد بهرامیان^۴

۱- دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی. گروه تربیت بدنی. واحد علوم تحقیقات تهران. دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲- آموزشکده فنی و حرفه ایی سما واحد تهران. دانشگاه آزاد اسلامی. تهران، ایران

۳- دانشیار، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران

۴- آموزشکده فنی و حرفه ایی سما واحد تهران. دانشگاه آزاد اسلامی. تهران، ایران

m.barzegar60@yahoo.com

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی نقش ابعاد منش ورزشی در پیش‌بینی موفقیت ورزشی ورزشکاران رشته بهکاپ صورت گرفته است. جامعه آماری پژوهش را ۱۳۰ نفر از ورزشکاران رشته بهکاپ تشکیل دادند که از این تعداد ۱۰۰ نفر به پرسشنامه ها پاسخ دادند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه موفقیت ورزشی رابرتز و نرشر (PSQ) و همچنین پرسشنامه مقیاس چند بعدی منش ورزشی (MSOS) بود. جهت تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد و نیز برای تعیین قدرت پیش‌بینی کنندگی منش ورزشی از آزمون رگرسیون چندگانه با روش همزمان استفاده گردید. یافته ها نشان داد که بین درک موفقیت ورزشی با منش ورزشی ($\text{sig}=0/001$)، $r=0/63$ در سطح $0/05 =$ رابطه معناداری وجود دارد. بر اساس یافته های پژوهش می توان نتیجه گرفت که منش ورزشی می تواند تغییرات مربوط به موفقیت ورزشی را در ورزشکاران رشته بهکاپ پیش‌بینی کند.

واژگان کلیدی: منش ورزشی، موفقیت ورزشی، ورزشکاران، رشته بهکاپ

۱- مقدمه

امروزه افراد به دلایل مختلف ورزش می کنند، کسب موفقیت و عملکرد مطلوب ورزشکاران در مسابقات ورزشی از موضوعاتی است که بیشترین توجه سازمان‌های متولی ورزش در کشورهای مختلف را به خود معطوف نموده است. موفقیت ورزشی، فرایند یادگیری فعالی است که در اثر تمرین هدفمند و بهبود مهارت‌های ضروری برای رسیدن به سطح بالای عملکرد ورزشی و پیروزی به دست می آید (واعظ موسوی و موسوی، ۱۳۹۳). عملکرد مطلوب در ورزش حاصل ترکیبی از توانایی های فنی (تکنیکی و تاکتیکی)، جسمانی (قدرت، سرعت و غیره) و روانی (تمرکز، اعتماد به نفس، مهار اضطراب و غیره) است. فقدان انگیزه و تمرکز کافی، ضعف اعتماد به نفس و اضطراب مانع عملکرد مطلوب ورزشکار می شود. ورزشکاران برای رسیدن به موفقیت ورزشی باید ویژگی های خاصی را دارا باشند. بر اساس مبانی نظری مربوط به موفقیت ورزشی^۱، پیشرفت در رقابت های ورزشی (ورزش گرایی) به هدفگرایی فرد آنها هدف گرایی که مبتنی بر هدف تکلیف گرایی یا خود گرایی باشد، وابسته است. افراد با توجه به تفاوت های فردی از میزان توانایی متفاوتی در مؤلفه تکلیف گرایی و خود گرایی برخوردارند. افراد تکلیف گرا بیشتر خود مرجع هستند؛ این افراد بیشتر بر هدف های مبتنی بر بهبود تکلیف و عملکرد تمرکز دارند، در صورتی که افراد خود گرا متمایل به تعیین اهداف هنجاری مرجعی هستند و بر عملکرد بهتر نسبت به سایرین یا عملکرد برابر با تلاش کمتر تمرکز دارند. افراد خودگرا از شایستگی ادراک شده کمتری برخوردارند؛ تلاش کمتری از خود نشان می دهند و بیشتر از خود و ارزشهایشان حفاظت می کنند و از فعالیت های چالشی و مخاطره آمیز دوری می کنند (کاواشونا و رابرتز، ۲۰۰۱). متأسفانه امروزه شاهد برخوردهای غیر اخلاقی زیادی در محیط و فضاهای ورزشی می باشیم. رفتارهای غیر اخلاقی مانند خشونت، فریب، شکستن قوانین، دوپینگ، بازی ناجوانمردانه، نژاد پرستی،

^۱. Sport Achievement

تبعیض جنسیتی و مسائل محیط زیست در همه سطوح رقابت های ورزشی به وفور به چشم می خورد. تمام این اتفاقات می تواند به علت از دست رفتن روحیه و منش ورزشی باشد که در میان کل جامعه ورزش، یعنی ورزشکاران، مربیان، داوران، تماشاچیان و رسانه های گروهی به چشم می خورد. موفقیت ورزشی یکی از اهداف اصلی ورزش های قهرمانی است، زیرا به نظر می رسد برای کسب موفقیت ورزشی بررسی متغیرهای تأثیر گذار بر عملکرد ورزشکار از اهمیت زیادی برخوردار است. از جمله ی متغیر تأثیر گذار منش ورزشی است که بر عملکرد ورزشکار تأثیر به سزایی دارد. رشته ورزشی بهکاپ با تأیید وزارت ورزش و جوانان فعالیت خود را بعنوان یک ساختار رسمی از سال ۱۳۹۲ زیر نظر فدراسیون ورزشهای همگانی آغاز نمود. سبک های زیر مجموعه انجمن بهکاپ به نام های بهکاپ، بهکاپر، و بهکاپ ساحلی و بهبال میباشند. انجمن ورزش بهکاپ پس از طی فعالیت خود در فدراسیون ورزشهای همگانی در دی ماه سال ۱۳۹۴ با تأیید معاونت ورزشهای قهرمانی و حرفه ای وزارت ورزش و جوانان به فدراسیون گلف جمهوری اسلامی ایران منتقل گردید. با توجه به این که تا کنون پژوهشی در مورد نقش ابعاد منش ورزشی در پیش بینی موفقیت ورزشی ورزشکاران بهکاپ صورت نگرفته از طرفی با بررسی این روابط می توان برای کسب موفقیت در ورزش های کشور برنامه ریزی هدفمند انجام و سطح رقابتی ورزشکاران را ارتقاء بخشید و تحولی اساسی در منش ورزش و موفقیت ورزشی کشور ایجاد نمود.

۲- ادبیات تحقیق و پیشینه نظری پژوهش

۲-۱- ادبیات تحقیق

منش ورزشی

منش ورزشی واژه ای است که در بطن مفهوم رفتار اخلاقی - اجتماعی جای گرفته است. مفهومی که مکرراً به عنوان اخلاق یاد می شود و با ورزش پرورش می یابد. منش ورزشی را به عنوان یک رقابت منصفانه از طریق عمل کردن به عنوان یک ورزشکار مسئول معرفی می کند. منش سبب ایجاد نوعی اشتراک و انسجام در میان اعضای یک گروه طبقه می شود. البته منش علت این گروه یا موقعیت طبقاتی نیست، بلکه خودش محصول آن است. به دلیل آنکه منش محصول شرایط بنیادی هستی اجتماعی است (سوارتز، ۱۹۹۷). فلسفه ای که در پس منش است بیان می کند که چگونه در میداين ورزشی رفتار می کنیم. (دانپو و همکاران، ۲۰۰۶). منش ورزشی، تحت عنوان احترام به روابط اجتماعی، احترام به قوانین و مسئولین، تعهد به ورزشی که به آن پرداخته می شود، احترام و توجه به حریف و عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی، تعریف شده است. در نتیجه بنا به اهمیت منش ورزشی در جلوگیری از رفتارهای غیر اخلاقی و نابهنجار ورزشی، توجه و فراهم آوردن موجبات ارتقا عملکردی آنها، ضروری می باشد. شرکت در فعالیت های ورزشی موجب ارتقای منش ورزشی می شود. منش ورزشی عبارت است از احترام به روابط اجتماعی، احترام به قوانین و مسئولان، تعهد به ورزشی که انجام می دهیم، احترام و توجه به حریف، و عدم رویکردی منفی در عملکرد ورزشی (رابرتز و همکاران، ۱۹۹۸).

ویژگی های منش

مؤلفه ها و خصایص منش، اصولی هستند که تجربه ها و اعمال و بازنمایی ها را سازماندهی کرده و تولید می کنند و از این طریق امکان این را دارند که بر خروجی هایشان بدون لزوم مفروض گرفتن هدف مندی آگاهانه مهارت های ضروری عملکردی برای دستیابی به آن اهداف انطباق باشند. (بورديو، ۱۹۹۰). بورديو در برخی دیگر از نوشته هایش از اصطلاحات دیگری از قبیل «ناخودآگاه فرهنگی»، «نیروی شکل دهنده عادت»، «مجموعه ای الگوهای مهارتی عمیقاً درونی شده»، «عدت های ذهنی»، «کلیشه های ذهنی و جسمانی برای درک فهم و عمل»، و همچنین «اصل عام برای ابتکارها و ابداع های روال مند» برای تشریح این مفهوم کلیدی استفاده کرده است (سوارتز، ۱۹۹۷).

مهم ترین ویژگی منش آن است که خودش و قواعد فرهنگی، عامل ارزش هایی که وجود آن را امکان پذیر می کنند، را طبیعی می کند (وب و همکاران، ۲۰۰۲). دنیای پیرامون و جهان اجتماعی افراد، در فرم منش در درون آدم ها وجود دارند (بوردیو، ۲۰۰۰). از نظر بوردیو، منش از خلق و خوهایی تشکیل شده است. این خلق و خوها از عوامل عاطفی وجود خلق و خوها را در ورای آگاهی اشاره می کند. منش را هم می توان در سطح فردی و هم در سطح گروهی بررسی کرد. هرچند منش در فرد متجلی می شود، اما حاصل دیالکتیک شرایط عینی، شناختی و انگیزشی است، لذا ریشه در جهان عینی و اجتماعی دارد. منش علی رغم تداومش، تغییر پذیر هم هست، زیرا می تواند با شرایط عینی سازگار شود، یا توسط آن ایجاد شود یا تحت تأثیر آن باشد (جنکینز، ۱۳۸۵).

تفاوت منش در ورزشکاران تیمی و انفرادی

در خصوص تفاوت منش ورزشکاران تیمی و انفرادی می توان به نوع تعاملات موجود در محیط های ورزشی تیمی و انفرادی اشاره کرد. براساس نظریه منطق بازی بردمیر و همکاران (۱۹۸۶) محیط ورزشی ممکن است خواسته و انتظاراتی از ورزشکاران داشته باشد که در تضاد با پیامدهای اخلاقی و اجتماعی آن باشد در نتیجه محیط ورزشی سبب می شود افراد تعهدات اخلاقی خود را به خاطر هم تیمی ها کنار بگذارند، به این ترتیب در سطح منطق اخلاقی پایین تری قرار گیرند. به بیان ساده تر فرد ورزشکار در کنار هم تیمی های خود بیشتر تلاش می کند تا مطابق رفتار مورد قبول تیم و هم بازی های خود در تیم رفتار نماید. از طفی شاید بتوان گفت که در رشته های انفرادی ورزشکار و تمامی اعمال او به طور منحصر به فرد در معرض قضاوت قرار می گیرند و این مسئله باعث می شود تا ورزشکار به این درک دست یابد که تبعات تمامی کارها و رفتارها در میدان ورزشی به مستقیماً به خود او باز می گردد. سپس در زمینه همه حرکات خود چه از نظر مهارت های ورزشی چه از نظر رفتاری حساسیت بیشتری اعمال می کند. ولی در محیط ورزش های تیمی فرد ورزشکار به این درک دست می یابد که تبعات قسمت قابل توجهی از کارها و رفتارها در میدان ورزشی به کل تیم باز می گردد و مستقیماً متوجه نمی شود. در نتیجه پشت نقاب تیم پنهان می شود و این موجب حساسیت کمتر در قبال رفتار خود، به ویژه در موقعیت هایی که احساس کند احتمال گیر افتادن وی کمتر است اعمال کند (همتی نژاد و همکاران، ۱۳۸۹).

۲-۲- پیشینه های نظری پژوهش

رزاقی و همکاران (۱۳۹۴) به بررسی تحلیل عوامل جمعیت شناختی مرتبط با منش ورزشکاران حرفه ای و قهرمان پرداخت. پژوهش حاضر از نوع همبستگی، از حیث جمع آوری اطلاعات پیمایشی بود. جامعه آماری تحقیق را ورزشکاران حرفه ای و قهرمانی استان کرمان (۱۵۰= نمونه) تشکیل می دادند و شیوه نمونه گیری به صورت غیر تصادفی بود. ابزار استفاده شده در پژوهش، پرسش نامه استاندارد منش ورزشی ولراند و همکاران (۱۹۹۷) بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون تی تک نمونه ای استفاده شد. یافته ها نشان داد که تنها بین ورزش های تیمی و انفرادی و احترام به قوانین و مسئولین و در متغیر سطح تحصیلات و نوع فعالیت با تعهد به ورزشی که به آن پرداخته می شود ارتباط وجود داشت. شجاع و همکاران (۱۳۹۲) به بررسی وضعیت منش پهلوانی بازیکنان حرفه ای ایرانی فوتبال ایران پرداختند. نمونه این پژوهش ۱۶۲ بازیکن فوتبال ایران از ۱۱ تیم دسته یک کشور بودند. نتایج نشان داد میانگین نمره کلی منش پهلوانی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران در سطح متوسطی ارزیابی می شود که نشان دهنده مطلق نبودن ارزشهای پهلوانی در نزد آنها دارد. این امر ممکن است نتیجه ایجاد و افزایش نسبت گرایی و یا ترویج شک گرایی در آنان باشد. کرمی (۱۳۹۲) در تحقیق خود با عنوان بررسی منش ورزشی دانش آموزان دختر ورزشهای تیمی و انفرادی در استان فارس نشان داد که بین مولفه های منش ورزشی رشته های تیمی و انفرادی تفاوت معناداری وجود دارد. فرزی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان ارتباط سخت رویی، انگیزه پیشرفت با احساس از موفقیت ورزشی در بین دانشجویان ایرانی و عراقی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج تحلیل داده های این پژوهش نشان داد که بین سخت رویی و موفقیت ورزشی در سطح $(P > 0/01)$ و انگیزه پیشرفت و موفقیت ورزشی در سطح $(P > 0/01)$ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد می توان اذعان داشت که افراد سرسخت توانایی کنترل محیط و مقابله کردن با تغییرات محیطی را دارا می باشند و تغییرات محیطی را عامل برای رشد و نمود خود قلمداد

می‌کنند و جوامعی که افراد آن دارای انگیزه نباشند، حتی با وجود امکانات عالی و شرایط مساعد طبیعی، کم‌تر شانس توسعه و ترقی خواهند داشت. ابوالقاسمی و همکاران (۱۳۹۰) به بررسی ارتباط ابعاد سرشت و منش با علایم اختلال اسکیزوفرنی در مردان پرداختند. نمونه پژوهش شامل ۱۰۰ مرد بود که از میان بیماران مبتلا به اسکیزوفرنی دارای علایم مثبت و منفی در بیمارستان رازی شهر تبریز به شیوه نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه سرشت و منش و مقیاس علایم مثبت و منفی آندرسون استفاده شد. تحلیل ممیز نشان داد که ۳۷ درصد واریانس نمرات خودفراروی، آسیب‌پذیری و همکاری برای تنها تابع ممیز از اختلاف بین دو گروه اسکیزوفرنی دارای علایم منفی و مثبت تبیین می‌شود. ملیجی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی تحت عنوان نقش ابعاد شخصیت در پیش‌بینی منش ورزشی دانشجو-معلم ورزشکار، نتایج این پژوهش پیشنهاد کرد مربیان ابعاد شخصیتی بازیکنان خود را بشناسند و از بازیکنانی با ابعاد شخصیتی توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی و گشودگی، برای حضور در زمین بازی به خصوص در زمین بازی به خصوص در زمانهای حساس که احتمال درگیری و تنش زیاد است، استفاده نماید. پروئیو و دو گاتی (۲۰۰۶) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که آزمودنی‌های با تحصیلات بالاتر، همچنین آزمودنی‌ها با سن کمتر، سطح بالاتری از قضاوت اخلاق‌گرایانه را نشان می‌دهند. سای و فونگ (۲۰۰۷) در پژوهشی با عنوان منش ورزشی در بسکتبالیست‌ها و والیبالیست‌های جوان، به این نتایج دست یافتند که زنان نسبت به مردان، افراد کم‌سن‌تر نسبت به افراد مسن‌تر، و همچنین والیبالیست‌ها نسبت به بسکتبالیست‌ها، از سطح بالاتری از منش ورزشی برخوردارند. میلر و جارمن (۱۹۸۸) و بردمایر و شیلدز (۲۰۰۶)، به این نتیجه رسیدند که رشته‌های تیمی (بسکتبال) نسبت به ورزشهای انفرادی، به دلیل نوع تعاملات موجود در این ورزش‌ها شاخص‌های پایین‌تری از منش ورزشی مشاهده می‌شود. استورنز (۲۰۰۱) در زمینه احترام به مسئولان، قوانین، و حریف سطح پائینی از منش ورزشی ورزشکاران را نشان داد. همچنین، رفتار افراد دارای هدف‌های خود، در مقایسه با افراد دارای اهداف جمع‌گرا، سطوح پائین‌تری از منش ورزشی را نشان می‌دهد. تحقیقات آن‌ها نشان داد مربیان با سن کمتر، سطح بالاتری از قضاوت اخلاق‌گرایانه را نشان می‌دهند. لمیر و همکاران (۲۰۰۲) در تحقیق خود به این نتیجه دست یافتند که در فوتبالیست‌های جوان، بازیکنان با گرایش وظیفه‌گرایی در مقابل بازیکنان با گرایش خودگرایی در چهار بعد از ابعاد منش ورزشی (احترام و توجه به حریف، تعهد به ورزشی که به آن می‌پردازند، احترام به قوانین و مسئولان و احترام به روابط اجتماعی) امتیازات بیشتری به دست آوردند. ولراند و همکاران (۱۹۹۶) برای اولین بار منش ورزشی را بدین صورت مطرح کردند. این پرسشنامه با مقیاس لیکرتی پنج‌ارزشی امتیازگذاری شد که به ترتیب با امتیازات ۱ برای عبارت "اصلاً با رفتار من همخوانی ندارد" تا امتیاز ۵ برای عبارت "با رفتار من همخوانی دارد". امتیاز گذاری شد. تنها در مورد مفهوم عدم رویکرد منفی، سوالاتی که بر مفهوم مورد نظر دلالت می‌کند، به طور معکوس امتیاز گذاری می‌شود، تا با امتیازگذاری سایر مفاهیم هم‌جهت گردد.

۳- روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر نوع از نوع همبستگی می‌باشد که به روش میدانی انجام گرفته است. جامعه آماری این پژوهش را ۱۳۰ نفر از ورزشکاران رشته بهکاپ تشکیل دادند. از مجموع ۱۳۰ پرسشنامه توزیع شده بین آنان، ۱۰۰ پرسشنامه برگشت داده شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه موفقیت ورزشی رابرنز و ترشر (PSQ) مشتمل بر ۱۲ سوال می‌باشد که بر اساس مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای تنظیم شده است. جهت اندازه‌گیری منش ورزشی از پرسشنامه مقیاس چند بعدی منش ورزشی (MSOS) استفاده شد، این پرسش‌نامه مشتمل بر ۲۵ سوال و پنج بعد (خرده مقیاس) است. جهت تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد و نیز برای تعیین قدرت پیش‌بینی کنندگی منش ورزشی از آزمون رگرسیون چندگانه با روش همزمان استفاده شد.

۴- تحلیل یافته‌ها

ابتدا با استفاده از آمار توصیفی جامعه پژوهش مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن به شرح زیر است؛ نخست جدول مربوط به اطلاعات اجتماعی- جمعیت شناسی آزمودنی‌ها آورده شده است؛

شکل ۱- ویژگی‌های اجتماعی- جمعیت شناختی

جدول ۱- آمار توصیفی متغیرهای منش ورزشی و موفقیت ورزشی

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
احترام به روابط و قراردادهای اجتماعی	۱/۹۳	۰/۶۸	۱	۴
احترام به قوانین و مقررات	۲/۳۵	۰/۶۱	۱	۳/۶۷
بعد تعهد ورزشی	۱/۷۱	۰/۵۸	۱	۳/۶۷
بعد احترام به حریف	۱/۸۵	۰/۷۰	۱	۳/۶۷
بعد رویکرد منفی در عملکرد ورزشی	۲/۱۹	۰/۸۴	۱	۴/۳۳
موفقیت ورزشی	۲/۰۰	۰/۷۷	۱	۴/۳۳

در ادامه جهت بررسی ارتباط بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن به شرح زیر است؛

جدول ۲- آزمون همبستگی پیرسون

متغیرها	شاخص آماری		
	ضریب همبستگی	R ²	Sig
احترام به روابط و قراردادهای اجتماعی	۰/۵۷	۰/۳۲	۰/۰۰۱
احترام به قوانین و مقررات	۰/۶۲	۰/۳۸	۰/۰۰۱
بعد تعهد ورزشی	۰/۸۲	۰/۶۷	۰/۰۰۱
بعد احترام به حریف	۰/۵۲	۰/۲۷	۰/۰۰۱
احترام به روابط و قراردادهای اجتماعی	۰/۶۴	۰/۴۱	۰/۰۰۱

* همبستگی در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار است.

نیز برای پیش بینی موفقیت ورزشی با توجه به ابعاد منش از رگرسیون چندگانه استفاده شد که نتایج حاصل از آن به شرح زیر

است؛

جدول ۳- نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه برای پیش بینی موفقیت ورزشی

منبع تغییرات	مجموعه مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	sig
رگرسیون	۱۲۱۰/۷۳	۵	۲۲۰/۱۷۱	۱۵/۱۲	۰/۰۰۱
باقیمانده	۱۳۲۱/۸۰۰	۹۵		۸۷/۱۲	

طبق جدول ۳؛ ارتباط خطی و معناداری بین ابعاد منش ورزشی و موفقیت ورزشی وجود دارد ($F = ۱۵/۱۲$ ، $p < ۰/۰۱$) . به عبارت دیگر امکان پیش بینی موفقیت ورزشی از روی ابعاد منش ورزشی وجود دارد. جدول ۴ نشان می دهد که کدام یک از ابعاد منش ورزشی ، پیش بینی کننده معناداری برای موفقیت ورزشی هستند.

جدول ۴- ضرایب رگرسیون چندگانه با روش همزمان به منظور پیش بینی موفقیت ورزشی از ابعاد منش ورزشی

Sig	T	ضریب استاندارد نشده		متغیر پیش بین	متغیر ملاک
		ضریب استاندارد شده	خطای معیار		
۰/۴۲۲	۰/۵۴۰	۰/۰۲۸	۰/۲۲۷	۰/۱۲۲	احترام به روابط و قراردادهای اجتماعی
۰/۰۰۱	۳/۷۱	۰/۲۸۲	۰/۲۴۷	۰/۸۹۰	احترام به قوانین و مقررات
۰/۰۰۸	۱/۴۰	۰/۱۲۲	۰/۲۶۷	۰/۳۸۶	بعد تعهد ورزشی
۰/۱۵۸	۳/۲۰	۰/۲۵۰	۰/۲۶۵	۰/۶۷۲	بعد احترام به حریف
۰/۰۰۷	۲/۷۵	۰/۲۵۲	۰/۲۴۱	۰/۵۵۰	بعد رویکرد منفی در عملکرد ورزشی

همان طور که در جدول ۴ نشان می دهد: از بین ابعاد منش ورزشی ؛ ابعاد احترام به قوانین و مقررات ($B=۰/۲۸۲$ ، $P < ۰/۰۰۱$) ، بعد تعهد ورزشی ($B=۰/۱۲۲$ ، $P < ۰/۰۰۸$) و بعد رویکرد منفی در عملکرد ورزشی ($B=۰/۲۵۲$ ، $P < ۰/۰۰۷$) هستند که رابطه خطی مثبت و معناداری با موفقیت ورزشی دارند .

بحث و نتیجه گیری

این عقیده که ورزش موجب ساختن شخصیت اخلاق گرا می شود از دوران باستان مطرح بوده است و از همان زمان طرفداران زیادی داشته است. اما در سال های اخیر افرادی همچون جورج اوول این عقیده را داشته اند که ورزش جنگی منهای تفنگ و تیراندازی است. با توجه به اهمیت منش ورزشی در مسابقات و نقش آن در پیشبرد اهداف اخلاقی ورزشی، بسیاری از نظریه های مرتبط با رفتار اخلاقی بیان نموده اند که رفتار اخلاق گرایانه و ساختارهای مشابه از بسیاری از عوامل فردی و زمینه ای موجود در فرد متأثر می شوند. موفقیت ورزشی به عنوان هدف اصلی ورزش های قهرمانی همیشه مد نظر ورزشکاران ، مربیان و پژوهشگران عرصه ورزش بوده است زیرا راه یابی به تیم های ملی هر کشور در ورزش قهرمانی، پایه موفقیت ورزشی است و هر ورزشکار با تلاش و کوشش خود و با استفاده بهینه از سایر عوامل تاثیر گذار در این بخش خواهد توانست به اهداف خود که همان عملکرد بهتر در صحنه ورزشی است ، دست یابد. موفقیت یک ورزشکار یا یک تیم ورزشی به میزان قابل توجهی به عملکرد ورزش قهرمانی و توانایی آن در استفاده اثر بخش از منابع موجود در جهت توسعه ورزش قهرمانی بستگی دارد یافته ها نشان داد که منش ورزشی از جایگاه ارزشمندی در بین ورزشکاران بهکاپ برخوردار است. همچنین ، فقط ابعاد احترام به قوانین و مقررات، بعد تعهد ورزشی و بعد رویکرد منفی در عملکرد ورزشی پیش بینی کننده های معناداری برای موفقیت ورزشی بودند و توانستند گرایش به موفقیت ورزشی را در بازیکنان پیش بینی کنند. بدین معنا که هر چه ورزشکار از نظر ابعاد منش ورزشی ، احترام به قوانین و مقررات، بعد تعهد ورزشی و بعد رویکرد منفی در عملکرد ورزشی بهتر باشد، گرایش به موفقیت ورزشی بیشتر خواهد بود. نتایج این پژوهش با پژوهش همتی نژاد (۱۳۸۸) ، میلر و جارمن (۱۹۸۸) ، بردمایر و شیلدز (۲۰۰۶) و فرزی و همکاران (۱۳۹۲) همسو می باشد (۵،۱۰،۶،۲). یافته استونز (۲۰۰۱) نشان داد، مربیان عوامل اصلی تاثیر گذار بر گرایش ورزشکاران به منش ورزشی می باشند و شرایط و زمینه اجتماعی نیز می تواند گرایش افراد به منش ورزشی را به شدت تحت تاثیر قرار دهد. در نقدهایی که بر اندیشه های بورديو در باب منش شده است، نوعی ایستایی در مفهوم پردازی منش مورد انتقاد قرار گرفته است. هرچند خود منش در عمل، قواعد فرهنگی آن و عوامل و ارزش هایی که وجود آنها امکان پذیر می نمایند، طبیعی سازی می کند. اما منش لزوما ایستا نیست، حتی خلق و خوی اساسی سازنده یک منش توانایی عمل در بستر میادین دیگر را دارد. خلق و خوی متناسب با یک میدان،

می توانند بر اساس منطق میدان دیگری تغییر شکل یابند. به عبارتی، نوعی امکان جابجایی و تغییر به طور نسبی در منش وجود دارد. دارا بودن چنین خصوصیتی از طرف ورزشکاران به ویژه ورزشکاران بهکاپ می تواند موفقیت ورزشی را افزایش دهد، بنابراین پیشنهاد می گردد تا مربیان ورزش های تیمی توجه بیشتری به مسائل مربوط به اخلاق ورزشی نمایند و با منش و رفتار مناسب خود در طی تمرینات و مسابقات، ورزشکاران را به گرایش بیشتر به منش ورزشی فرا خوانند که این خود می تواند مقدمه ای بر موفقیت ورزشی ورزشکاران باشد. همچنین پیشنهاد می گردد در طول تحصیل رشته تربیت بدنی تاکید بیشتری بر مفاهیم اخلاقی در ورزش شود و به ویژه اینکه طی واحد های عملی، اساتید و مربیان در آموزش های خود به مسائل و مفاهیم اخلاقی در ورزش بیشتر توجه کنند.

مراجع

۱. ابوالقاسمی، عباس؛ بهاری، محمد؛ نریمانی، محمد و زاهد، عادل. (۱۳۹۰). ارتباط ابعاد سرشت و منش با علایم اختلال اسکیزوفرنی در مردان. بهبود، ۴، صص ۲۷۱-۲۶۵.
۲. جنکیز، ریچارد. (۱۹۹۰). پیروردیو. ترجمه لیلیا جوافشان و حسن چاوشیان. تهران. نی.
۳. فرزی، حامد؛ عباسی، همایون؛ سوری، ابوذر. نظری، فرهاد. (۱۳۹۲). "ارتباط سخت رویی، انگیزه پیشرفت با احساس از موفقیت ورزشی در بین دانشجویان ایرانی و عراقی". فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره ۲، ش ۷، صص ۷۵-۸۸.
۴. رزاقی، محمد ابراهیم؛ مهرابی، قاسم و جلالی فراهانی، مجید. (۱۳۹۴). تحلیل عوامل جمعیت شناختی مرتبط با منش ورزشکاران حرفه ای و قهرمان. مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. ۵(۲). صص ۷۶-۶۷.
۵. شجاع، رضا؛ کوزه چیان، هاشم؛ احسانی، محمد و امیری، مجتبی. (۱۳۹۲). بررسی وضعیت منش پهلوانی بازیکنان حرفه ای ایرانی فوتبال ایران. رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. ۲(۱). صص ۸۲-۶۹.
۶. کرمی، زهرا. (۱۳۹۲). بررسی منش ورزشی دانش آموزان دختر ورزش های تیمی و انفرادی استان فارس. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تهران.
۷. ملیجی، مرتضی. رضایور، نسرین. ساعتچیان، وحید. (۱۳۹۳). "نقش ابعاد شخصیت در پیش بینی منش ورزشی دانشجو-معلمان ورزشکار". مطالعات روان شناس ورزشی، ش ۹، صص ۲۸-۳۸.
۸. واعظ موسوی، سید محمد. موسوی، سیده افروزه. (۱۳۹۳). "عوامل موثر در موفقیت ورزشی مبتنی بر نظریه ها و مدل های مرتبط". مطالعات روانشناسی ورزشی، ش ۱۰، صص ۲۵-۵۰.
۹. همتی نژاد، مهر علی. رمضان نژاد، رحیم. طباطبائی، حمید. شاهین طبع، مهران. بهروز عابدینی، امیر محمد. (۱۳۸۸). عنوان منش ورزشی ورزشکاران نخبه مرد ورزش های تیمی و انفرادی. فصلنامه المپیک. سال ۱۸، ش ۴، صص ۲۹-۳۹.
10. Bredemeier, B.L. Shields, D.L. (2006). Sports and character development, Research Digest, 7, pp: 1-8.
11. Kavussanu, M., Roberts, G.C. (2001). Moral Functioning in Sport: An Achievement Goal Perspective. Journal of Sport and Exercise Psychology, 23, pp:37-54.
12. Lemyre, P.N.; Roberts, G.C. Ommundsen, Y. (2002). Achievement goal orientations, perceived ability, and sportspersonship in youth soccer. Journal of Applied Sport Psychology, 14, pp. 120-36.
13. Miller, R.E. & Jarman, B.O. (1988). Moral and ethical character development views from past leaders. Journal of Physical Education, Recreation, and Dance, 6, pp: 59-72.
14. Proios, M.; Doganis, G. (2006). Age and educational in moral judgment of participants in team sports. Perceptual and motor skills, 102, pp:247-253.

15. Roberts G C, Treasure D, Balague G. (1998) Achievement goals in sport. The development and validation of the perception of success questionnaire .Journal of Sport Sciences.; 16.pp: 337-47.
16. Stornes, T., (2001). Sportperson ship in elite sports: On the effects of personal and environmental factors on the display of sportpersonship among elite male handball players. European Physical Education Review, 7(3), 283-304.
17. Tsai, Eva., Fung, Lena (2007). Sportpersonship in youth basketball and volleyball players, Athletic Insight, vol. 5, Issue. 6, pp. 211-227.
18. Vallerand, R.J. Losier, G.F. (1996). Self-determined motivation and sportsmanship orientations Journal of Sport and Exercise Psychology, 16,pp: 229-245.
19. Webb, Jen ; Schirato, Tony; and Danaher, Geoff (2002), Understanding Bourdieu; Allen & Unwin: Australia.

